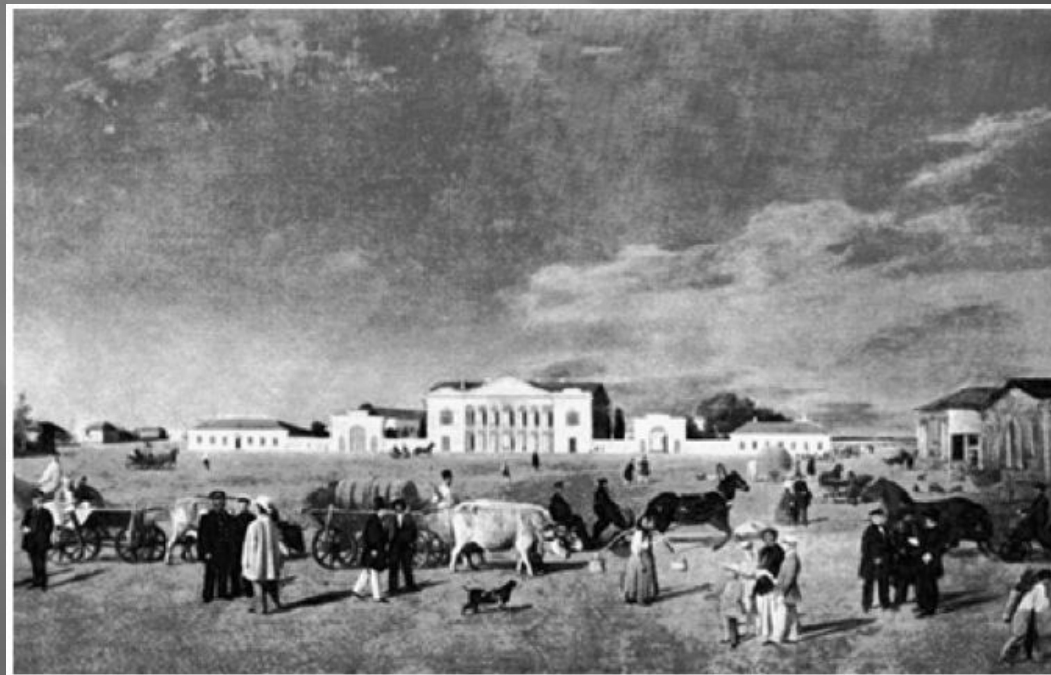

УКРАЇНСЬКІ МІСТА І ТОРГІВЛЯ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.

Учня 9-А класу
Ящука Олега

Розвиток промислів і сільського господарства, розширення торгівлі позначилися на становищі міст. Залишаючись осередками адміністративного управління, губернські й повітові міста поступово перетворювалися на центри промисловості й торгівлі.

Насамперед таких перетворень зазнали Київ, Харків, Катеринослав, Полтава, Житомир, Чернігів, Єлизаветград, Миколаїв, Одеса, Луцьк, Рівне. Історики вважають, що в 1825 р. у містах України налічувалося 528 промислових підприємств, а в 1861 р. їх було вже 1474 (майже втричі більше).

*Одеський порт. XIX ст.
Літографія Ф. Гросса*

*Перші вагони електричного трамвая
в Києві*

*Телефонна станція
в Києві*

*Катерининський проспект
у Катеринославі.
XIX ст. З гравюри*

Пароплавна пристань у Кременчуці

Пароплавна пристань у Маріуполі

РІСТ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОТУЖНОСТІ МІСТ
ВІДОБРАЗИВСЯ НА ЗБІЛЬШЕННІ ЧИСЛА
МЕШКАНЦІВ. ПРОТЯГОМ 1811-1858 РР.
НАСЕЛЕННЯ МІСТ УКРАЇНИ ЗРОСЛО МАЙЖЕ
ВТРИЧІ — ВІД 512,9 ДО 1456,8 ТИС. ЦЕ
СТАНОВИЛО 11 % ВІД ЗАГАЛЬНОЇ
ЧИСЕЛЬНОСТІ ВСЬОГО НАСЕЛЕННЯ 9
УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЙ. ЗАЗНАЧИМО
ТАКОЖ, ЩО ЗРОСТАННЯ ВІДБУВАЛОСЯ НЕ
ЗА РАХУНОК ЗАЙНЯТИХ ПРАЦІВНИКІВ У
СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ. ЧИСЛО МІЩАН
ПРИМНОЖУВАЛИ РЕМІСНИКИ, КУПЦІ,
ПРОМИСЛОВЦІ, ДРІБНІ ТОРГОВЦІ ТА ІН.

Жваво розвивалася щоденна торгівля в численних постійних міських крамницях.

Протягом 1825-1861 рр. їхня кількість зросла з 3,6 до 15 тис. (тобто в 4 рази).

Потреби невеликих місцевих ринків задовольняли щонедільні торги та базари, на яких велася роздрібна торгівля один-два рази на тиждень. Наприкінці 50-х років XIX ст. їх було понад 10 тис.

Найістотніший вплив на економіку справляли ярмарки, на яких відбувалася оптова (гуртова) торгівля. Лише в 1858 р. на території України відбулися 1953 ярмарки, що становило 40 % від їхньої загальної кількості в Російській імперії. Протягом першої половини XIX ст. Україна перетворилася на один із найбільших центрів ярмаркової торгівлі Східної Європи. Це було зумовлено розвитком української промисловості, сільського господарства, а також зручним географічним становищем. Україна знаходилася на перехресті торговельних шляхів Східної Європи.

Особливою популярністю серед купців і промисловців користувалися Контрактовий ярмарок у Києві, Троїцький та Успенський у Харкові, Введенський у Сумах, Іллінський у Ромнах, Онуфріївський у Бердичеві та десятки інших. Ярмарки зазвичай розпочинали свою роботу на великі релігійні свята й тривали по декілька тижнів. Головним їхнім призначенням була не стільки святкова роздрібна торгівля, скільки укладання домовленостей, контрактів між купцями і промисловцями про постачання великих партій товарів на підприємства, у міста й регіони.

